

QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI

ILMIY-ELEKTRON JURNALI
1-SON

**KOKAND UNIVERSITY
HERALD**

2023
VOLUME №1

**QO‘QON
UNIVERSITETI
XABARNOMASI
1-SON**

**KOKAND
UNIVERSITY
HERALD
VOLUME 1**

**ВЕСТНИК
КОКАНДСКОГО
УНИВЕРСИТЕТ
ВЫПУСК 1**

1/2023

QO'QON UNIVERSITETI

XABARNOMASI

Ilmiy-elektron jurnali

Tahrir kengashi raisi:

G'.E.Zaxidov

Bosh muharrir:

Sh.R.Ruziyev

Tahrir kengashi mas'ul kotibi:

A.A.Yusupov

Tahririyat hay'ati:

1. I.f.d., prof., S. G'ulomov (O'z.R. Fanlar Akademiyasi)
2. DSc., prof., Sh. I. Mustafakulov
3. DSc., Mark Rozenbaum (AQSH)
4. PhD., I. Bobojonov (IAMO, Germaniya)
5. PhD., N. Djanibekov (IAMO, Germaniya)
6. PhD., K. Akramov (IFPRI, AQSH)
7. PhD., N. Yusupov (Woosong University, J.Koreya)
8. DSc., D. Xosilova (University of Wyoming, AQSH)
9. I.f.d., prof., B. Salimov (TDIU)
10. I.f.d., prof., K. Axmedjanov (KIUT)
11. I.f.d., prof., N. Maxmudov (TDIU)
12. PhD., Sh. Aktamov (Singapur universiteti)
13. I.f.d., prof., U. Gafurov (TDIU)
14. I.f.d., prof., X. Qurbonov (TDIU)
15. F.f.n., dotsent D. Xodjayeva (QDPI)
16. I.f.n., dotsent, N. Urmonov (TDIU)
17. F.f.d., prof., Sh. Shaxobidinova (ADU)
18. F.f.d., prof., M. Umarxodjayev (ADU)
19. I.f.n., dotsent, J. Qambarov (FarPI)
20. PhD, dotsent, D. Rustamov (ADU)
21. I.f.n., dotsent, A. Islamov (Qo'qon universiteti)
22. PhD., M.Najmiddinov (Qo'qon universiteti)

Qo'qon universiteti xabarnomasi

("Вестник Кокандского университета – Kokand University Herald") ilmiy-elektron jurnali Qo'qon universiteti Kengashining qaroriga asosan tashkil etilib, 2020-yil 10- oktabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №1138 raqami bilan ro'yxatidan o'tkazilgan, shuningdek davlatlararo standartlar talabi asosida O'zbekiston Milliy kutubxonasidan jurnal uchun 2181-1695 ISSN-raqami olingan.

© "Kokand University" – 2023

Tahririyat manzili:

150100, Farg'ona viloyati, Qo'qon shahri, Turkiston ko'chasi, 28 a-uy, 1-xonadon

Mundarija:/Outline:

Iqtisodiyot / Economy			
1.	K. Konstantin	Factors and vector of the development of institutions in the sme sector of the national economy	3-7
2.	B. Khursanaliyev	The impact of population growth on the country's economic development	8-11
3.	N. Sharapova	Network analysis of social media research in entrepreneurship development	12-15
4.	M. Абдуллаев	Тенденции и перспективы развития сферы услуг в узбекистане	16-20
5.	Г. Карабаева	Стимулы развития малого бизнеса для повышения качества жизни населения	21-24
6.	A. Вахромов	Problems of the digitalization process in networks and sectors of the economy	25-28
7.	Sh. Dexkanov	Qurilish materiallari sanoati aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruv mexanizmi samaradorligini oshirish	29-34
8.	N. Karimova	Analysis of the current state of retail advertising: a systematic mapping study	35-38
9.	O. Исаев	Внедрение международных стандартов при исламском финансировании в узбекистане	39-42
10.	J. Nuritdinov, A. Abdullayev	O'zbekistonning jahon savdo tashkilotiga a'zo bo'lish uchun uzoq yo'li va xitoy tajribasi	43-47
11.	J. Qodirov	Davlat-xususiy sherikchiligi asosida amalga oshirilgan loyihalarning investitsiyaviy samaradorligini oshirishda soliq va sug'urtalashning o'rni	48-50
12.	S. Rustamova	Korxonalarda qabul qilingan qarorlarni boshqaruv samaradorligiga ta'sirini iqtisodiy matematik modellashirish	51-56
13.	A. Sattorov	Auditorlik tashkilotlari tomonidan auditorlik tekshiruvlari o'tkazish jarayonida dalillarni to'plash ahamiyati va zaruriyati	57-60
14.	B. Turanboyev Sh. Nishonkulov	Does inflation significantly affect stock investments and their price?	61-64
15.	A. Xojayev	Oliy ta'lim muassasalarida byudjetdan tashqari faoliyatidagi daromadlari va xarajatlari hisobini takomillashtirish yo'llari	65-68
16.	M. Xomidov	Mamlakatimiz iqtisodiyotini takomillashtirish jarayonida innovatsiyalarni joriy etishning o'rni	69-72
17.	N. Yuldasheva, A. Umarov, A. Abdullayev	Sun'iy intellekt va raqamli iqtisodiyot rivojlanishi	73-75
18.	A. Yusupov	O'zbekiston iqtisodiy sharoitida inson resurslaridan foydalanishdagi faoliyat turlari	76-78
19.	M. Turg'unov	Oziq-ovqat sanoati korxonalari faoliyatini boshqarishda ekonometrik prognoz ko'rsatkichlaridan foydalanish	79-83
20.	D. Мамаюсупова	Мамлакатизда давлат-хусусий шериклиги асосида туризмни барқарор ривожлантириш истиқболлари	84-90
21.	K. Ахмеджанов Ф. Зайниев	Аҳоли даромадлари ва харажатлари балансига жисмоний шахслар даромад солигининг оптимал таъсирини таъминлаш йўллари	91-96
Pedagogika / pedagogy			
22.	Sh. Jumanova	Peyzajning ijtimoiy - psixologik motivni anglatishdagi o'rni	97-99
23.	O. Kasimova	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining ijodiy faoliyati jarayonida pedagogik improvizatsiyaning o'rni	100-102
24.	B. Safarov	Xalqaro baholash dasturlari (pirls) asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarinining kasbiy-metodik tayyorgarligini takomillashtirish	103-105
25.	A. Тангриев	Малакали дзюдочиларни тайёрлашда буралиб улоқтириш бўйича малака тавсиялар	106-111
Lingvistika / Linguistics			
26.	D. Azimova D. Solidjonov	Learning english language as a second language with augmented reality	112-115
Qishloq xo'jaligi / Agriculture			
27.	A Xatamov X. Jabborov	«BUXOROISHARIF» zavod tipining asosiy xususiyatlari	116-118

OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA BYUDJETDAN TASHQARI FAOLIYATIDAGI DAROMADLARI VA XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich,

“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasini dosenti,
iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
Farg'ona politexnika instituti,
E-mail: a.xojayev@ferpi.uz, imf_azizi83@mail.ru,
Tel.: +99890-274-33-99,
ORCID 0000-0002-6858-4327

MAQOLA HAQIDA	ANNOTATION
<p>Qabul qilindi: 24-mart 2023-yil Tasdiqlandi: 26-mart 2023-yil Jurnal soni: 1 Maqola raqami: 15 DOI: https://doi.org/10.54613/ku.v6i6.252</p> <p>KALIT SO'ZLAR/ Ключевые слова/ keywords byudjet tashkiloti, davlat oliy ta'lim muassasasi, byudjetdan tashqari mablag'lari, daromadlar va xarajatlar smetasi, faoliyat yo'nalishlari, byudjetdan tashqari daromadlari</p>	<p>Mazkur maqolada davlat oliy ta'lim muassasalarining byudjetdan tashqari mablag'lari daromadlari va ularni hisobga olishning nazariy va amaliy masalalari to'g'risiga doir masalalar tadqiq qilingan. Oliy ta'lim muassasalarida byudjetdan tashqari faoliyatlari bo'yicha daromadlari va xarajatlari hisobini takomillashtirishga doir ishlarini tizimli tashkil qilish maqsadida analitik schyotlarni ochish bo'yicha tavsiya va takliflar ishlab chiqilgan. Davlat oliy ta'lim muassasalarida byudjetdan tashqari faoliyatlaridagi buxgalteriya hisobini tashkil etishni takomillashtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.</p>

Kirish. Bugungi kunda davlat oliy ta'lim muassasalarida daromadlari va xarajatlari hisobini to'g'ri tashkil qilishni hisobga olish asosiy masalalardan biri hisoblanadi. Chunki yaqinda Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan taqdim etilgan axborotda davlat oliy ta'lim muassasalarining 69 tasidan 49 tasi o'z faoliyatini foyda bilan, qolgan 20 tasi esa zarar bilan yakunlangan [1]. Shunga ko'ra aytish mumkin, davlat oliy ta'lim muassasalari faoliyatini o'rganish, ularning daromadlari va xarajatlari to'g'risidagi smetalarni bajarilishi, byudjetdan tashqari mablag'lari hisobini to'g'ri tashkil etilishini o'rganish muhim masalalardan biri sanaladi. Chunki hozirgi kunda davlat oliy ta'lim muassasalarining davlat byudjetidan moliyalashtirish o'rtacha 25-30 foizni tashkil etib, qolgan qismi esa byudjetdan tashqari mablag'lari hisobidan moliyalashtirilmoqda.

Shuningdek, bugungi kunda oliy ta'lim muassasalari faoliyatida qo'shimcha byudjetdan tashqari mablag'larni topishga, ularni tizimli ishlatishga ruxsat berilgan. Shuning uchun ham bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarining bu boradagi faoliyat yo'nalishlarini o'rganish, ularni ko'paytirish uchun zaruriy resurslarini aniqlash muhim masalalardan biri hisoblanadi.

Ko'rinib turibdiki, davlat oliy ta'lim muassasalaridan byudjetdan tashqari mablag'larning mohiyati, turlari va ularni hisobga olish masalalarini o'rganish muhim masalalaridan biri hisoblanib, bu tanlangan tadqiqot mavzusining dolzarbliligini belgilaydi.

Adabiyotlar tahlili. Byudjet tashkilotlarining byudjetdan tashqari jamg'armalari daromadlari tarkibida byudjet tashkilotining rivojlantirish jamg'armasi daromadlarini shakllantirish, tibbiyot tashkilotlarining moddiy rag'batlantirish va rivojlantirish jamg'armasi daromadlarini shakllantirish, vazirliklar, davlat qo'mitalari va idoralarning byudjetdan tashqari jamg'armalari daromadlarini shakllantirish, byudjet tashkilotlarining byudjetdan tashqari mablag'larini undiriladigan to'lovlar hisobidan shakllantirish masalalari yoritilgan Kodeks (2013) [2].

Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish masalalari bo'yicha yo'riqnomalar tasdiqlangan bo'lib, unda buxgalteriya hisobini tashkil etishning nazariy va amaliy masalalari keltirilgan (Buyruq, 2010) [3].

A.K.Ibragimov, B.B.Sugirbayevlar (2010) tadqiqot ishida byudjet nazorati va auditi tashkil etishning nazariy va amaliy masalalari o'rganilgan [4].

M.Ostanqulov (2009) tadqiqotlarida byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini tashkil qilish masalari tadqiq qilingan [5].

S.U.Mehmonov (2018) tadqiqotlarida byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va ichki audit metodologiyasini takomillashtirish masalalari o'rganilgan [6].

M.X.Saidov (2011) tadqiqotlarida oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish masalalari, byudjetdan tashqari mablag'larni tarkibiy jihatlarini tadqiq qilingan [7].

Sh.V.G'aniyev (2008) tadqiqotlarida ta'lim tizimi misolida byudjet tashkilotlari buxgalteriya hisobi va moliyaviy nazoratni takomillashtirish masalalari tadqiq qilingan [8].

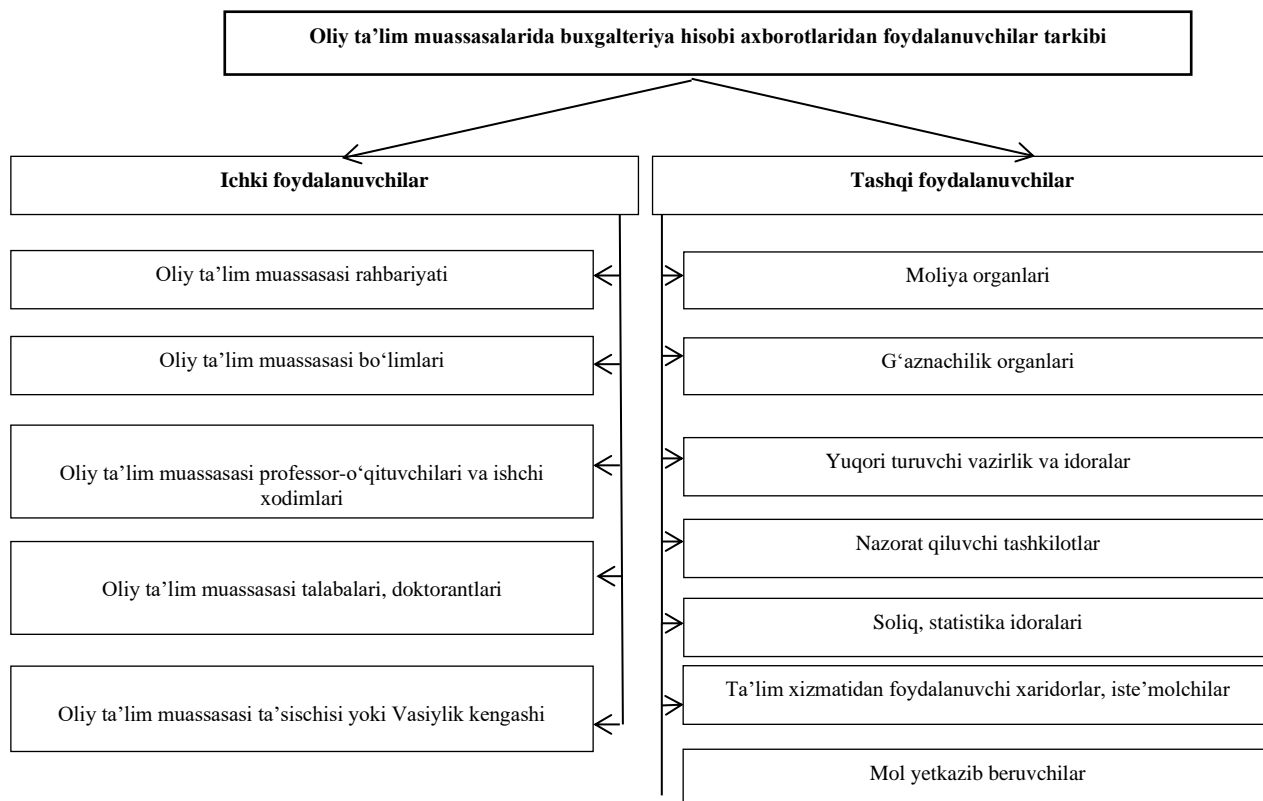
Yuqoridagi ilmiy tadqiqot ishlarida, shuningdek, qabul qilingan kodeks, nizom va buyruqlarda asosan byudjet tashkilotlarida byudjetdan tashqari mablag'larning buxgalteriya hisobini tashkil etishga yetarlicha tadqiqotlarning olib borilmaganligi, mazkur mavzuning tadqiq ob'yekti sifatida o'rganilishiga sabab bo'ldi.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotda ilmiy ishning nazariy va amaliy ahamiyatidan kelib chiqqan holda tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, statistik tahlil, taqqoslash kabi statistik usullardan keng foydalanilgan.

Tadqiqot natijalari va muhokamasi. Oliy ta'lim muassasalari faoliyatini samarali tashkil etishda byudjetdan tashqari mablag'larning buxgalteriya hisobi va nazorati alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki oliy ta'lim muassasalari faoliyatida topilgan byudjetdan tashqari mablag'lar oliyog' rahbariyat tomonidan qabul qilingan qarorlarning natijadorligini "teskari aloqa" sifatida yaqqol ko'rsatib, yakuniy natijalari orqali baholash mumkin bo'ladi. Oliy ta'lim muassasalarining byudjetdan tashqari mablag'lari bilan bog'liq faoliyatlarini to'g'ri tashkil qilish, eng avvalo, olinadigan axborotlarning ishonchligiga bog'liq. Oliy ta'lim muassasalarida ishonchli axborotlarni ushbu faoliyatlar bo'yicha to'g'ri tashkil qilingan buxgalteriya hisobi orqali olish mumkin.

Umuman olganda oliy ta'lim muassasalarining byudjetdan tashqari mablag'lari hisobini tashkil etishda ushbu axborotlardan foydalanuvchilarni aniqlab olish zarur bo'ladi. Eng avvalo, oliy ta'lim muassasalari buxgalteriya hisobining ma'lumotlaridan foydalanuvchilarni ichki va tashqi foydalanuvchilarga ajratish mumkin. Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi ichki va tashqi foydalanuvchilar uchun ishoqli, aniq ma'lumotlarni o'z vaqtida taqdim etishni nazarda tutadi (1-rasm).

Bugungi kunda davlat oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishda davlat byudjeti bilan bir qatorda byudjetdan tashqari mablag'lari hisobini yuritish masalalariga alohida e'tibor qaratiladi. Shunday ekan oliy ta'lim muassasalarining byudjetdan tashqari faoliyatlarini va ularning turlari bo'yicha olinadigan daromadlarini bilish zarur bo'ladi.

1-rasm. Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi axborotlaridan foydalanuvchilar [9]

Umuman olganda oliy ta'lim muassasiga daromad keltiradigan faoliyat yo'nalishlarini quyidagi rasm orqali ko'rish mumkin (2-rasm).

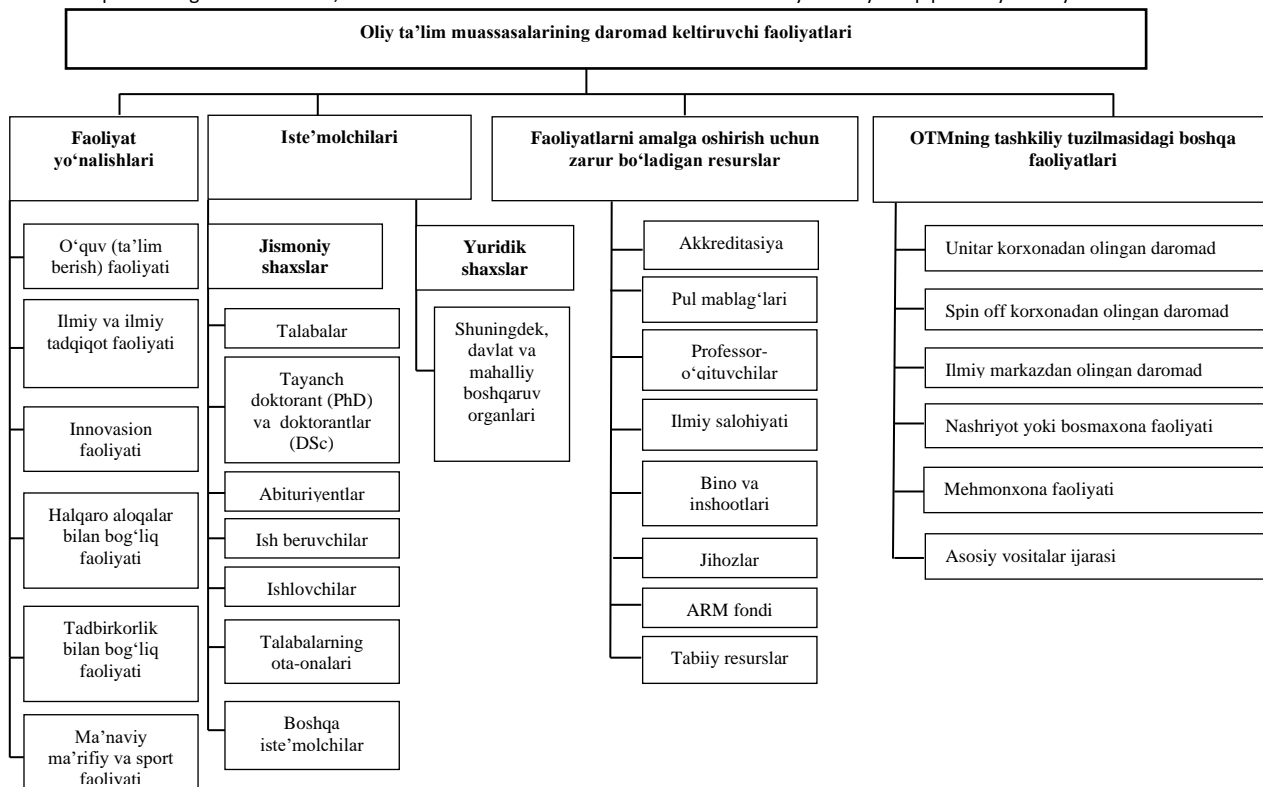
Oliy ta'lim muassasalarida daromad keltiruvchi faoliyat yo'nalishlari bo'yicha quyidagi guruhlariga ajratish mumkin:

1. Asosiy faoliyati bo'yicha olingan daromadlar:

- talabalar, shu jumladan, xorijiy talabalarni o'qitish
- tayanch doktorant (PhD) va doktorantlarni (DSc) tayyorlash;
- chuqurlashtirilgan ta'lim berish;

- oliygohlarga kirish uchun qo'shimcha fanlardan tayyorlash;
- professor-o'qituvchilarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish kurslarida o'qitish;
- qo'shimcha pullik ta'lim, shu jumladan to'garaklar, seksiyalar, klublar tashkil qilish;
- maxsus yaratilgan sharoitlarda o'qitish;
- boshqa ta'lim xizmatlari.

2. Ilmiy va ilmiy tadqiqot faoliyati bo'yicha daromadlari:

2-rasm. Oliy ta'lim muassasalarining daromad keltiruvchi faoliyat yo'nalishlari tarkibiy tuzilishi [10]

- ilmiy (ilmiy-texnikaviy) yaratilgan ishlanmalarni, intellektual mulk obektlarini sotish;

- ilmiy tadqiqot ishlariga doir xizmatlarni ko'rsatish: konsalting, ekspertiza, patent ishlari va boshqalar;

- ilmiy tadqiqot ishlari asosida xo'jalik shartnomalari, davlat grantlariga bajarish;

- ilmiy jurnallarni chop etish, ilmiy konferensiyalar va seminarlar o'tkazishdan olingan daromadlar.

3. Innovasion faoliyatidan olingan daromadlari:

- innovasiyalarni joriy etishdan olingan daromadlari;

- professor-o'qituvchilar tomonidan yaratilgan yangi ilmiy ishlanmalarni joriy etishdan olingan daromadlar.

4. Halqaro aloqalar bilan bog'liq faoliyatidan olingan daromadlar:

- Qo'shma ta'lim dasturlari asosida talabalarni o'qitish;

- Halqaro talabalarni ta'lim almashish dasturlariga jalb qilish;

- Halqaro konferensiyalar va seminarlar o'tkazish;

- Halqaro grantlarni jalb qilish.

5. Tadbirkorlik bilan bog'liq faoliyatidan olingan daromadlar:

- Binolarni ijaraga berishdan olingan daromadlari;

- Omonatga mablag'larni qo'yish;

- Boshqa kompaniyalarning aksiya va boshqa qimmatli qog'ozlarini sotish olish va sotish;

- Talabalar turar joyidan olinadigan to'lovlar;

- Mehmonxona xizmatini ko'rsatish;

- Moliyaviy sanksiyalar bo'yicha olingan daromadlar (penya, shtraf va h.k.).

6. Ma'naviy ma'rifiy va sport faoliyatidan daromadlar

- ijtimoiy ma'naviy tadbirlarni o'tkazish;

- aholining ijtimoiy va moliyaviy savodxonligini oshirishi bo'yicha qisqa muddatli kurslarni tashkil qilish;

- oliygohning sport inshootlarini ijaraga berish yoki qo'shimcha foydalanuvchilarni to'garaklarga jalb etish orqali daromadlar olish.

Shuningdek bugungi kunda talabalarining bazaviy, oshirilgan yoki tabaqalashtirilgan to'lov shartnoma mablag'laridan, oliygohlarga kredit-modul tizimi bo'yicha talabalarining o'zlashtira olmagan fanlardan kredit qarzdorligi bo'yicha qayta o'zlashtirish uchun amalga oshiriladigan to'lovlari bo'yicha ham daromadlar olinmoqda. Lekin ularning barchasi bitta schyotda aks ettirilganligi uchun ham har biri bo'yicha shaffof ma'lumotlarni olish imkoniyati mavjud emas. Shunga ko'ra davlat oliy ta'lim muassasalarining faoliyatini takomillashtirish maqsadida quyidagi analitik schyotlarni olish tavsiya etilmoqda:

- to'lov shartnoma mablag'lari bo'yicha bazaviy hisoblash miqdori, oshirilgan va tabaqalashtirilgan qismiga analitik hisob-kitoblarni takomillashtirish maqsadida quyidagi schyotlar tavsiya etiladi:

"343610 (175/1) – Bazaviy to'lov shartnoma miqdorida tushgan mablag'lar";

"343620 (175/2) – Oshirilgan va tabaqalashtirilgan to'lov shartnoma miqdorida tushgan mablag'lar" analitik schyotlari tavsiya etilgan. Mazkur tavsiya etilgan analitik schyotlar yordamida bazaviy, oshirilgan va tabaqalashtirilgan qismi bo'yicha to'lov shartnoma majburiyatlarining bajarilishi yuzasidan axborotlarning aniq olishini va tegishli moliyaviy qarorlarni qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

- kredit-modul tizimi bo'yicha talabalarining o'zlashtira olmagan fanlardan kredit qarzdorligi bo'yicha qayta o'zlashtirish uchun amalga oshiriladigan to'lovlari yuzasidan "343630 (175/3)-Kredit modul tizimi bo'yicha fanlardan qarzdorlik to'lovlari" deb nomlangan yangi

Adabiyotlar/Literatura/Reference:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovasiyalar vazirligi ma'lumotlari asosida. <https://edu.uz/media/53f956aa-be00-124a-3f8f-90a6fbd88bdf.pdf>

2. Kodeks (2013) O'zbekiston Respublikasining Byudjet kodeksi.

3. Buyruq (2010) Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi to'g'risidagi yo'riqnomani tasdiqlash haqida, O'zbekiston Respublikasi moliya vazirligining 105-sonli buyrug'i, 2010 yil 17 dekabr

analitik schyotni ochish va ular bilan bog'liq hisob-kitoblarni mazkur schyotda yuritish tavsiya etildi. Bu esa oliy ta'lim muassasalaridagi kredit-modul tizimi bo'yicha kredit qarzdorligi bo'yicha axborotlarni olish imkoniyatini yaratadi.

- talabalar turar joyidagi talabalardan olinadigan to'lov mablag'larini hisobga olish maqsadida "343650 (175/5) -Talabalar turar joyi uchun to'lovlari" yangi analitik schyotni ochish va uni yuritish uslubiyoti tavsiya etildi. Bu orqali qilingan to'lov mablag'lari bo'yicha axborotlarni olish imkoniyatiga ega bo'linadi.

Yuqoridagi analitik schyotlarni kiritilishi orqali oliy ta'lim muassasalaridan faoliyat yo'nalishlari bo'yicha olingan daromad va xarajatlarni hisoblab, ta'lim muassasasining faoliyat yo'nalishlari bo'yicha yakuniy moliyaviy natijalarni shaffof aniqlash imkoniyatiga ega bo'lanadi.

Xulosa va takliflar. Oliy ta'lim muassasalarida byudjetdan

tashqari faoliyatidagi daromadlari va xarajatlari hisobini takomillashtirish bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar asosida quyidagi xulosalar olindi:

1. Oliy ta'lim muassasasining faoliyat yo'nalishlari bo'yicha byudjetdan tashqari mablag'larni qo'shimcha topish maqsadida mavjud moddiy texnik bazasi, ilmiy salohiyati va professor-o'qituvchilarning imkoniyatlarini inobatga olgan holda amalga oshirish zarur bo'ladi.

2. Byudjetdan tashqari faoliyati bo'yicha davlat oliy ta'lim muassasalarining daromad keltiruvchi faoliyat yo'nalishlari tarkibiy tuzilishi aniqlashtirildi va ular asosida topilishi mumkin bo'lgan daromadlari tarkibi tadqiq etildi.

3. Shuningdek bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarida to'lov shartnoma mablag'lari bo'yicha: bazaviy hisoblash miqdori, oshirilgan va tabaqalashtirilgan qismiga alohida analitik schyotlar tavsiya etildi:

"343610 (175/1) – Bazaviy to'lov shartnoma miqdorida tushgan mablag'lar";

"343620 (175/2) – Oshirilgan va tabaqalashtirilgan to'lov shartnoma miqdorida tushgan mablag'lar" analitik schyotlari tavsiya etilgan. Mazkur tavsiya etilgan analitik schyotlar yordamida oliy ta'lim muassasalarida bazaviy, oshirilgan va tabaqalashtirilgan qismi bo'yicha to'lov shartnoma majburiyatlarining bajarilishi yuzasidan axborotlarning aniq olishini va tegishli moliyaviy qarorlarni qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

4. Oliyoghlarda joriy etilgan kredit-modul tizimi bo'yicha talabalarining o'zlashtira olmagan fanlardan kredit qarzdorligi bo'yicha qayta o'zlashtirish uchun amalga oshiriladigan to'lovlari yuzasidan "343630 (175/3) - Kredit modul tizimi bo'yicha fanlardan qarzdorlik to'lovlari" deb nomlangan yangi analitik schyotni ochish va ular bilan bog'liq hisob-kitoblarni mazkur schyotda yuritish tavsiya etildi. Bu esa oliy ta'lim muassasalaridagi kredit-modul tizimi bo'yicha kredit qarzdorligi bo'yicha axborotlarni olish imkoniyatini yaratadi.

5. Talabalar turar joyidagi talabalardan olinadigan to'lov mablag'larini hisobga olish maqsadida "343650 (175/5) -Talabalar turar joyi uchun to'lovlari" yangi analitik schyotni ochish va uni yuritish uslubiyoti tavsiya etildi. Bu orqali qilingan to'lov mablag'lari bo'yicha axborotlarni olish imkoniyatiga ega bo'linadi.

Yuqoridagi oliy ta'lim muassasalariga tavsiya etilgan faoliyat yo'nalishlari, byudjetdan tashqari mablag'larni hisobga olishga tavsiya analitik schyotlarni kiritilishi orqali oliy ta'lim muassasalaridan faoliyat yo'nalishlari bo'yicha olingan daromad va xarajatlarni hisoblab, ta'lim muassasasining aniq bir olingan faoliyati bo'yicha yakuniy moliyaviy natijalarni aniqlash imkoniyatini beradi.

4. A.K.Ibragimov, B.B.Sugirbayev (2010) Byudjet nazorati va auditi. O'quv qo'llanma. infoCOM.uz MCHJ. T.: 2010, 192 b.

5. M.Ostonaqulov (2009) Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi. Ikkinchi nashr.-T.: Iqtisod-moliya, 2009. 428 b.

6. S.U.Mehmonov (2018) Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va ichki audit metodologiyasini takomillashtirish. Iqt.fan.dok. (DSc) ilm.dar.olish uchun yozil. dis.avtoref.-T.:2018. –B36.

7. M.X.Saidov (2011) Oliy ta'lim tizimida moliyaviy boshqaruv: O'quv qo'llanma. T.: "Tafakkur bo'stoni", 2011. 432 b.

8. Sh.V.G'aniyev (2008) Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi va moliyaviy nazoratni takomillashtirish (ta'lim tizimi misolida) Iqt.fan.nom.ilm.dar.olish uchun yozil. dis.avto-ref.-T.:2008.

9. Muallif tadqiqotlari asosida tayyorlangan.

10. Muallif tadqiqotlari asosida tayyorlangan.

**QO'QON UNIVERSITETI
XABARNOMASI**

**KOKAND UNIVERSITY
HERALD**

**ВЕСТНИК КОКАНДСКОГО
УНИВЕРСИТЕТА**

1 / 2023

ISBN: 2181-1695

Bosishga ruxsat etildi 2022-yil 28-dekabr.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8 «Libre Franklin, Montserrat»
garniturasida. Shartli bosma tabog'i 8. Adadi 20 nusxa.
Buyurtma rakami № . Baxosi shartnoma asosida.
"Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi"

bosmaxonasida
chop etildi.

OJS
OPEN
JOURNAL
SYSTEMS

